

EC-304 – પુરાણશાસ્ત્ર-મત્સ્યપુરાણમ્ | નિયત અંશાનિ | (Theory)

કુલ સમય :— ૬૦ મીનીટ

કુલ પ્રશ્નો : ૫૦

વિદ્યાર્થીએ ટીક કરવાના પ્રશ્નો : ૩૫

નોંધ : વિદ્યાર્થીએ માત્ર ૩૫ પ્રશ્નો જ ટીક કરવાના રહેશે. જો વધારે ટીક કરેલ હશે તો પ્રથમ ૩૫ પ્રશ્નો જ ગણતરીમાં લેવામાં આવશે.

1. “પુરાણ, ધર્મશાસ્ત્ર અને તન્ત્ર – આ ત્રણે હિંદુઓના ધાર્મિક કૃત્યોના પથદર્શક છે “ – આ વિધાન કોનું છે ?

(A) મેક્સમૂલર (B) વેબર (C) વિન્ટરનિડઝ (D) મેકડોનલ

2. યસ્માત્ પુરા હ્યનતીદં પુરાણં તેન તત્ સ્મૃતમ્ | - પુરાણની આ વ્યાખ્યા કયા ગ્રંથમાં છે?

(A) અગ્નિપુરાણ (B) બ્રહ્માંડપુરાણ (C) વાયુપુરાણ (D) પદ્મપુરાણ

3. ત્ર-કારાદિ પુરાણ કેટલાં છે ?

(A) બે (B) ત્રણ (C) વાયુપુરાણ (D) સાત

4. કુલ મહાપુરાણો કેટલાં છે ?

(A) ચાર (B) બાર (C) સોળ (D) અઠ્ઠાર

5. ‘સંસ્થા’ શબ્દ પુરાણનાં પાંચ લક્ષણોમાં કયા લક્ષણને સૂચિત કરે છે ?

(A) સર્ગ (B) પ્રતિસર્ગ (C) વંશ (D) વંશાનુચરિત

6. મત્સ્યપુરાણના ‘વક્તા’ કોણ છે ?

(A) વ્યાસ (B) બૃહસ્પતિ (C) સૂત (D) વાયુ

7. ‘મત્સ્યપુરાણનું’ વર્ગીકરણ કયા ગુણ પ્રમાણે થાય છે ?

(A) સત્ત્વ (B) રજસ્ (C) તમસ્ (D) આ પૈકિ કોઈ નહીં

8. મત્સ્યપુરાણમાં કુલ કેટલા અધ્યાય છે ?

(A) 283 (B) 286 (C) 290 (D) 291

9. મત્સ્યપુરાણના મંગલશ્લોકમાં કયા દેવની સ્તુતિ નથી ?

(A) લક્ષ્મી (B) ગણપતિ (C) શિવ (D) વિષ્ણુ

10. મત્સ્યપુરાણનો સૌથી પ્રાચીન ઉલ્લેખ કયા બ્રાહ્મણ ગ્રંથમાં મળે છે ?

(A) ઐતેરીય (B) તૈત્તિરીય (C) શતપથ (D) ગોપથ

11. મત્સ્યપુરાણના કયા અધ્યાયમાં પુરાણોની વિષયાનુક્રમણી આપી છે ?

(A) 49 (B) 51 (C) 52 (D) 53

12. મત્સ્યપુરાણમાં કેટલા શ્લોક છે ?

(A) 9 હજાર (B) 10 હજાર (C) 11 હજાર (D) 14 હજાર

13. મત્સ્યપુરાણની કથા કયા વનમાં કહેવાઈ હતી ?

(A) દ્વૈતવન (B) દંડકારણ્ય (C) નૈમિષારણ્ય (D) હિડિંબાવન

14. મનુએ કયા પર્વતના એક ભાગમાં તપ કર્યું હતું ?

(A) મલય (B) રૈવતક (C) મેરુ (D) મૈનાક

15. મત્સ્યાવતાર એ કયા દેવનો અવતાર મનાય છે ?

(A) બ્રહ્મા (B) વિષ્ણુ (C) શિવ (D) સૂર્ય

16. મત્સ્યપુરાણમાં કેટલા પ્રકારના મેઘની ચર્ચા છે ?

(A) 5 (B) 6 (C) 7 (D) 12

17. કયા મન્વન્તરમાં પૃથ્વી એકાર્ણવ થઈ ગઈ ?

(A) સ્વાયંભુવ (B) સ્વારોચિસ (C) સાવર્ણિ (D) ચાક્ષુસ

18. “માર્તણ્ડ” એ કોનું રજોગુણ રૂપ મનાય છે ?

(A) બ્રહ્મા (B) સૂર્ય (C) વાયુ (D) ઇન્દ્ર

19. મીમાંસાશાસ્ત્રમાં કેટલા પ્રમાણોનો ઉલ્લેખ છે ?

(A) ચાર (B) છ (C) આઠ (D) દશ

20. બ્રહ્માએ કેટલા માનસપુત્રોને જન્મ આપ્યો ?

(A) 10 (B) 12 (C) 14 (D) 16

21. બ્રહ્માના શરીરમાંથી પુત્રીનું ઉત્પન્ન પુત્રીનું નામ જણાવો.

(A) સાવિત્રી (B) સરસ્વતી (C) અંગજા (D) ગાયત્રી

22. સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિમાં કયા દર્શનનો પ્રભાવ છે ?

(A) વેદાન્ત (B) સાંખ્ય (C) યોગ (D) ન્યાય

23. રૂપ-ગુણયુક્ત મનુ કયા નામે ઓળખાયા ?

(A) સ્વાયંભુવ (B) વિરાટ (C) અધિપુરુષ (D) આદિપુરુષ

24. કોના શરીરનું મંથન કરવાથી પૃથુ જન્મ્યો હતો ?

(A) વેન (B) અંગિરસ (C) અંગ (D) પુરુ

25. દક્ષ પ્રજાપતિથી સૃષ્ટિ કેવી રીતે ઉત્પન્ન થઈ ?
 (A) મૈથુનથી (B) સંકલ્પથી (C) સ્પર્શથી (D) દર્શનથી
26. વિશ્વકર્માના પિતાનું નામ શું હતું ?
 (A) વિભુ (B) પ્રભાસ (C) દેવલ (D) કાતિકેય
27. આદિત્યો કેટલા છે ?
 (A) 10 (B) 11 (C) 12 (D) 15
28. આદિત્યોની માતાનું નામ શું હતું ?
 (A) દિતિ (B) દનુ (C) સુરસા (D) અદિતિ
29. હિરણ્યકશિપુ અને હિરણ્યાક્ષની માતાનું નામ શું હતું ?
 (A) દિતિ (B) દનુ (C) સુરસા (D) અદિતિ
30. મરુતોની સંખ્યા કેટલી છે ?
 (A) 41 (B) 43 (C) 47 (D) 49
31. વસિષ્ઠ વગેરે ઋષિઓએ દિતિને કયું વ્રત આપ્યું હતું ?
 (A) ચાંદ્રાયણ (B) મદનદ્વાદશી (C) એકાદશી (D) ભીમ દ્વાદશી
32. મદનદ્વાદશી વ્રતમાં કયા દેવની અર્ચના કરવામાં આવે છે ?
 (A) વિષ્ણુ (B) ઇન્દ્ર (C) શિવ (D) ચંદ્ર
33. દિતિના ગર્ભના દ્રુકડા કોણે કર્યા ?
 (A) વિષ્ણુ (B) ઇન્દ્ર (C) વાયુ (D) સૂર્ય
34. મન્વન્તર કેટલા છે ?
 (A) 10 (B) 11 (C) 12 (D) 14
35. પ્રથમ મન્વન્તરનું નામ શું છે ?
 (A) સ્વારોચિસ (B) સ્વાયંભુવ (C) ઔત્તમીય (D) તામસ
36. પૃથ્વી સાથે સંબંધ રાખવાથી રાજાઓ શું કહેવાય છે ?
 (A) રાજા (B) ભુપ (C) પાર્થિવ (D) નૃપ
37. પૃથ્વીને દોહવા ઋષિઓએ કોને વાછરડો બનાવ્યો ?
 (A) સૂર્યને (B) ચંદ્રને (C) ઇન્દ્રને (D) વસિષ્ઠને
38. પૃથ્વીનો રાજા પૃથુ સાથે કયો સંબંધ હતો ?
 (A) પત્ની (B) પુત્રી (C) બહેન (D) માતા
39. મત્સ્યપુરાણમાં નર્મદા-માહાત્મ્ય કયા અધ્યાયોમાં નિરૂપિત છે ?
 (A) 7-14 (B) 49-55 (C) 186-194 (D) 195-202
40. યુધિષ્ઠિરે નર્મદામાહાત્મ્ય માટે કોને પ્રશ્ન પૂછ્યો હતો ?
 (A) માર્કેંડેયને (B) વસિષ્ઠને (C) અર્જુનને (D) વાયુને
41. કઈ નદીનું જળ દર્શનમાત્રથી પવિત્ર કરે છે ?
 (A) ગંગા (B) સરસ્વતી (C) નર્મદા (D) યમુના
42. અમરકંટક પર્વતની પશ્ચિમે કયો કુંડ ખ્યાત છે ?
 (A) નારેશ્વર (B) જલેશ્વર (C) વિશ્વેશ્વર (D) કપિલેશ્વર
43. નર્મદાના દક્ષિણ તટ પર કઈ નદી સ્થિત છે ?
 (A) ગંગા (B) યમુના (C) કપિલા (D) સરસ્વતી
44. બાણના નગરનું નામ શું છે ?
 (A) જલંધર (B) ગયા (C) ત્રિપુર (D) અવધ
45. બાણના નગરનો નાશ કર્યા દેવોએ કોને વિનંતી કરી ?
 (A) શિવને (B) ઇન્દ્રને (C) વરુણને (D) બ્રહ્માને
46. બાણનું બીજું નામ શું હતું ?
 (A) વૃકાસુર (B) ત્રિપુરાસુર (C) બકાસુર (D) બાણાસુર
47. બાણે શિવની કથા છંદ દ્વારા સ્તુતિ કરી ?
 (A) ઉપજાતિ (B) માલિની (C) તોટક (D) આર્યા
48. નર્મદા સાથે કઈ નદીનો સંગમ પવિત્ર ગણાય છે ?
 (A) સરસ્વતી (B) સાબરમતી (C) કાવેરી (D) ગંગા
49. ભૃગુએ શિવની સ્તુતિ કરતાં કયું તીર્થ ઉત્પન્ન થયું ?
 (A) નર્મદાતીર્થ (B) કાવેરીતીર્થ (C) રુદ્રવેદીતીર્થ (D) ગંગેશ્વરતીર્થ
50. મત્સ્યપુરાણમાં કઈ નદીને શ્રેષ્ઠ માની છે ?
 (A) ગંગા (B) યમુના (C) નર્મદા (D) સરસ્વતી